

FRANCISCO SANCHIS GARCIA

Discurs del Mantenedor

Homenatge a capitans i festers amb 50 anys en actiu

Sr. Alcalde de Bocairent i president de la Corporació Municipal, Sr. Rector de l'Església Parroquial, Sr. president de la Junta de Festes, senyores i senyors Regidors, Medalles d'Or de l'Associació de Festes, Ambaixadors moros i cristians, presidents de filaes, capitans i festers de més de 50 anys, festeres i festers, senyores i senyors, bon dia a tots.

Tenen vostés davant seu a un bocairentí, fill, nét i besnét de bocairentins que en línia directa i ascendent els seus avantpassats es perden en la memòria dels temps. Gent senzilla i sense història que no té més genealogia que la del seu propi poble, ni més història que la general de Bocairent, esta entranyable terra nostra.

Una dada més frugal i portat amb pines és que tinc casa oberta a Bocairent, des de sempre, la mateixa en què vam nèixer el meu germà i jo, i que va adquirir el meu iaio a finals del segle XIX, enfront de la placeta de l'Ereta de la Penya. Allí vaig passar els primers cinc anys de la meua vida. Fins que em vaig traslladar amb els meus pares a viure a un mas, a "Pastetes". El topònim del qual em va donar el malnom amb el qual em coneixen en el meu poble i em diuen els meus amics de joventut.

Casat en constant matrimoni, amb una bocairentina d'intens arrelament al poble. Encara que com tots sabeu els de Bocairent naixem on ens dóna la gana, a nosaltres o als nostres pares clar està!

Em presente davant de vostés, com un pregoner a qui li sobra gosadia i li falta pudor, que no va saber dir que no, o tal vegada un poc més sincer: que li van faltar arguments reals per a excusar la seua presència en este acte.

A títol de disculpa o justificació diré que quan el Sr. alcalde em va cridar per a cursar-me la invitació de pronunciar el pregó en homenatge als capitans i als festers que celebren els seus cinquanta anys en actiu en les seues corresponents filaes, li vaig fer saber, quasi com una advertència cautelar, que encara que bona part del meu treball consisteix a parlar i escriure, la pràctica professional, acaba per ofegar qualsevol brot de lírica i també de retòrica, deixant-me habituat a una forma de parlar aspra i àrida, òrfena de qualsevol palpite poètic o sentiment emotiu.

Doncs bé, jo li havia dit que sí al senyor alcalde i al president de la Junta Festes i només em faltava saber que era un pregó i que tènien que fer el pregoner, per això vaig acudir al primer diccionari que tenia a mà per a informar-me.

La primera cosa que vaig trobar es referia a les "*raíces antiguas que tiene el pregón, ligadas a la organización municipal*", ja que en les reunions del consell s'acordava allò que havien de conèixer els veïns de la vila: "*era aquel un mundo en que la comunicación oral, hablada y escuchada primaba sobre la escrita*".

Photofinish

I què havia de fer el pregoner? Vaig acudir a una compilació d'història de dret que tenia en les prestatgeries i en el títol XXVII de les ordenances municipals de Toro de 1438 vaig trobar una descripció de les seues tasques que deien: "*que el pregonero tenga la obligación todos los martes de cada semana de tener barridas y limpias las puertas del consistorio, donde se vienen a vender las cargas de vino a la postura que se les da; y dicho pregonero pierda la media azumbe que tiene derecho de llevar por toda carga si no están limpias*". Clar!, jo no havia complert amb esta obligació i no podia ser pregoner...

Però pareix que actualment la cosa ha canviat, i segons descriu el diccionari de la RAE, a més de la connotació municipal de donar a conèixer, en llocs públics alguna cosa que convé que tots sàpien, també el pregó és una pràctica que a veu en crit fan els venedors per a promoure la venda de les seues mercaderies, en les places i en els carrers per a aconseguir possibles compradors per als seus productes per rars i extravagants que siguen!

Vegen vostés sinó, un venedor que s'encabota a vendre alguna cosa tan estranya com la poesia!. Això sí, és un venedor de

luxe, Rafael Alberti que pregona en una de les seues poesies el que segueix:

*Vendo nubes de colores
Las redondas, coloradas
Para endulzar los calores!
Vendo cirros morados
Y rosas, las alboradas
Los crepúsculos dorados
El amarillo crucero,
Cogido a la verde rama
Del celeste duraznero
Vendo la nieve, la llama
Y el canto del pregonero!*

Este pregoner era capaç de vendre fins i tot la seua veu. I com ha de ser el pregó?. Perquè un gran especialista en este gènere literari, que el va encimbellar a alts nivells en la seua època d'alcalde de la capital del regne, deia que *"los pregones de fiestas tienen que ser como las minifaldas: cortos y que enseñen mucho"*. Clar!, la frase només podia ser de N'Enrique Tierno.

Però el tipus de pregó a què es referia el *"viejo profesor"* no era de la mateixa naturalesa del pregó que en este acte procedix pronunciar per a publicitar l'homenatge als capitans i festers de més de 50 anys de festa, per la important raó de ser les festes patronals i ser el pregó que homenatja els capitans de les Festes de Moros i Cristians en honor de Sant Blai patró de Bocairent. La variable del sant havia de ser el centre de gravetat del pregó. He dit bé, no m'he equivocat, perquè els sants també tenen centre de gravetat però en el cel.

I ja que estem ficats de ple en el llenguatge castrense en este homenatge als capitans i festers, res més normal que respectar la jerarquia piramidal i començar per l'alt comandament. Sr Sant Blai! Ací estic, gràcies per obrir-me les portes de ta casa, donar-me empar i el recer que necessite per a esta compareixença.

Ací estic amb el cor en la mà i l'ànima nua, per a confessar-te que he sigut prou deixat en les meues obligacions de venerar-te com tu et mereixes; sobretot en esta cita anual i solemne de la teua festivitat, en la qual tot un poble, el meu poble, esclata en fervor i devoció al seu sant patró.

No tinc paraules per a agrair-te sr. Sant Blai, tant que has fet per tots nosaltres i a més com el que no vol la cosa, sense demanar res a canvi, sense una veu més alta que l'altra, amb un amor desproporcionat.

Sr. Sant Blai, és que he vingut en temps difícils, quan molts bocairentins no tenen l'ànim per a festes, però quan vaig decidir fer-ho només vaig trobar assossec i afecte. M'has obert les portes de ta casa sense preguntar-me ni demanar-me res, i, això és difícil de trobar en estos temps convulsos i crítics per a la nostra societat, clar que tu només saps donar!

Sr. Sant Blai, parlar de tu, ací a Bocairent, més que un atreviment és una gosadia perquè l'auditori de hui, en este acte, sap més que el pregoner que vos parla. Per este motiu ni se m'ocorre fer un recorregut històric pel camí religiós del teu culte oficial, és a dir, sobre la teua santedat, relíquies, atributs, miracles i autenticitat de les dades. Tot això esta rigorosament verificat per l'església a partir de Trento i de la ingent labor dels jesuïtes bollandistes.

Però sí crec que des d'una mirada laica i desapassionada es pot constatar la teua mà benefactora. Un breu recorregut

per l'expansió de la teua imatge em resulta necessària com a argument per a poder interrogar-me més avant sobre una qüestió.

La teua popularitat comença a estendre's en el moment de la descomposició de l'Imperi Romà i de totes les pràctiques devotes als seus ídols pagans i de totes les festes socials i religioses que vertebraven l'imperi. Totes elles van ser suplides amb la teua omnipresència.

Tu vas ser el sant que va cristianitzar i va reconvertir l'adoració als ídols al cristianisme. Però una cosa més important i difícil, que sense la santedat que Déu nostre senyor et va concedir no haguera sigut possible: la nova fe agarrava només invocant el teu nom i la teua llegenda. Perquè tu que mai vas eixir de la teua terra, i a més ja en aquella època t'havien immolat, no obstant això i et vas convertir en la visió esperançada d'un nou orde en *"este valle de lágrimas"*.

La nova fe s'expandia sense fer ús de la força, sense violència, només amb el missatge cristià de salvació que els soldats romans ja convertits al cristianisme, portaven de tornada a Roma en companyia de monjos armenis i grecs que se'ls unien amb mateix propòsit de proselitisme: seran ells qui contenen el teu martiri.

Curiosament, martiri i mort que es produeix l'any 316, després d'estar promulgat l'edict de Milà (en el 313), és a dir, quan ja s'havia proclamat la llibertat religiosa en l'imperi i un dels emperadors -Constantí -s'havia convertit al cristianisme. Coses de la política Sr. Sant Blai!

Els soldats i els monjos contaren els teus prodigis i miracles, fent una mixtura de ciència mèdica i santedat. Sempre se't va considerar bon metge i no obstant això mai vas firmar una recepta, no és res estrany que els farmacèutics no t'adoptaren com a patró.

A partir del segleVI els monjos benedictins, sobretot els de Cluny van ser els teus fervents promotors a través de la seua àmplia xarxa de monestirs. Una verdadera multinacional de l'època, i va ser així com vas penetrar des del sud d'Europa, en direcció nord, travessant el que hui és Suïssa cap al cor del continent. El monestir benedictí de Rheinau serà la verdadera plataforma de llançament del teu culte en totes les direccions. En la Península Ibèrica vas entrar pels Pirineus. D'ací el gran fervor i culte a la teua santedat en aquella zona.

Prompte s'implicaria el sacre imperi romà germànic, on l'emperadriu Teofano, armènia com la tu, impulsarà la fama de santedat i bondat que ja tenies, als quatre vents. Així en el 1222 el Concili d'Oxford, va prohibir treballar el dia de la teua festivitat.

I prompte seràs canonitzat, elevat als altars en 1244, precisament en una època en què les epidèmies i les fams canines assolaven europa. Fam i malaltia eren els dos grans temors que aterrien la població. Era lògic que un sant tan pròxim a les preocupacions populars i sensible a les seues invocacions com tu, aconseguira tanta popularitat, perquè sempre estaves allí fent companyia en les dificultats diàries i immediates de les persones.

Per això en l'Edat Mitjana tot el món volia tindre una imatge teua prop. Perquè eres considerat com un sant "per a tot". Algun jove de hui aficionat a l'automobilisme diria que eres *"un santo todo terreno"*.

La gent va identificar ràpidament els teus atributs amb el seu treball i preocupacions i van començar a agrupar-se en confraries. Tots els oficis vinculats al treball tèxtil: cardadors, teixidors, tintorers per una relació amb l'instrument que vas ser martiritzat, la pinta de cardar la llana. A Anglaterra eres el protector de les grans manifestacions de les confraries del tèxtil. Tenien la convicció que Sant Blai havia portat la prosperitat als anglesos. Picapedrers i obrers associaven la pinta de cardar a la raspadora o raspa de llaurar la pedra. El miracle amb el porquet que el salves de les gola del llop donarà lloc a la connexió teua amb els veterinaris que et trien com a patró. I tots els oficis que tenien relació amb el miracle de la gola, per mitjà de qual salves a un xiquet que s'ofegava amb una espina: laringòlegs, cantants, músics d'instruments de vent, marins de vela etc.

Sr. Sant Blai hi ha molts antropòlegs que et consideren el pont discret i pacífic entre la religió cristiana i les primitives cultures. Al febrer la cultura celta tenia la festa de l'Imbloc, que era la festa d'eixida de l'hivern, festa del bufit vital, la revenja de la vida sobre la mort.

La festa de les lupercales en la cultura romana se celebrava en eixes dates també. I si alguna cosa faltava les rosquilles de Sant Blai, redones com Belens, el déu celta de la llum quan ja començava a allargar el dia. He d'aclarir que llavors no s'utilitzaven paraules com inculturació, aculturació o enculturació.

Sr. Sant Blai! He de fer-te la una pregunta que abans t'he anticipat, però com no m'atrevia a fer-te-la bruscament he buscat motivar-la amb este breu apunt que acabe d'argumentar.

Sr. Sant Blai! Esta és la pregunta: com vas aconseguir guanyar-li les eleccions a Sant Jaume com a patró de Bocairent? Perquè Sant Jaume, Santiago, era molt Santiago en el món cristià i més en la monarquia dels Àustria. Què va succeir a Bocairent? Com se segmentava la població? Com es va polaritzar el vot entre dos gegants de la santedat? (ja sé que els que ens polaritzem som els humans, no els sants). Però per a nosaltres té molt d'interès conèixer tot el que podem saber de la votació a una volta, en el districte uninominal de Bocairent, pel que vas eixir triat patró.

Com es van agrupar els dos blocs? Perquè la primera resposta que des de xicotets hem sentit tots: la de l'agraïment per la teua intercessió en l'epidèmia de diftèria, és així d'una certa, però coneixent-nos a nosaltres mateixos, crec sincerament, que no és suficient perquè solem ser gent molt pràctica; intuïsc que hi hauria alguna cosa més.

Quan vas ser triat patró de Bocairent, la renovació de les estructures de poder a Espanya, després de la reunificació i el descobriment d'Amèrica era un fenomen recent i en procés de consolidació, que necessitava noves imatges amb autoritat espiritual del passat, que explicaren i exalçaren la posició aconseguida en tot l'orbe.

Es tractava de construir una idea d'Espanya com a col·lectivitat, tot refermant-la sobre una sòlida identitat que ajudara als espanyols a definir-se enfront d'altres nacions.

És, en este complex univers on, hem de situar tot el que succeïx amb relació al patronatge, en el qual els sants van ser convertits en herois dominants, admirats i proposats com a ideal humà o interessadament invocats com protectors enfront dels grans temors: sobretot les epidèmies i la subsistència.

Les comunitats locals, com a part d'unes comunitats majors, també quedarien immerses en la busca de les seues pròpies identitats, tractant de defensar i reforçar si era possible el seu propi autogovern i prestigi local. Lògicament, les comunitats locals buscaven que els seus sants patrons cohesionaren al màxim als seus pobladors i que al mateix temps contaren, amb la màxima preeminència, seguint la gradació que passava per apòstols, els set barons apostòlics, els primers màrtirs cristians, etc.

No cap mena de gènere de dubte que, a Bocairent els seguidors de cada un dels sants defenien cosmovisions diferents. Associaven a cada sant a una manera de "saber fer" diferent. Sant Blai la suavitat, la bondat, i la integració social aconseguida per mitjà d'accions benefactores. A més es tenia coneixement a través dels jesuïtes que van reemplaçar els benedictins (cal tindre en compte que Sant Francesc Xavier era un gran devot teu) en eixa ingent i pacífica labor de la reconversió de les primitives cultures europees al cristianisme per mitjà de la teua intercessió.

A Bocairent en aquella època estava molt recent l'expulsió dels moriscos del regne de València, molts van haver de quedar-se ací simulant la seua conversió; per això pareix lògic concloure, que la imatge i eficàcia del teu perfil de santedat, Sr. Sant Blai, pareixia el perfil idoni per a la integració social al menor cost humà, i la via més suau del procés de cristianització, d'acord amb la contrareforma per a superar la pràctica visigoda del catolicisme i al dissimulació morisca.

Al contrari, a l'apòstol Santiago se'l va associar en excés a la batalla de Clavijo, en un reduccionisme de la seua santedat que m'atreviria a qualificar d'abusiu. I això que és pintor anònim, del polèmic llenç de l'apòstol de la catedral de Santiago. Inclús no l'havia plasmat en el llenç conegut, com "Santiago Matamoros." Era la contraposició de dos paradigmes de difusió de la fe: la inculturació des de dins de la societat i el d'aculturació des de fora. Els fets ens parlen que va eixir triat el primer paradigma. No m'estranyaria que el primer a votar-te a tu, Sr. Sant Blai, fóra el mateix Sant Jaume, Santiago Apòstol de potent santedat i patró d'Espanya.

Però tornant a la terra. Cal ressaltar que el pragmatisme dels nostres avantpassats i les seues diferents cosmovisions ho resolgueren democràticament.

I.. No obstant això per a nosaltres la pregunta segueix en peu, i invite a eixa brillant generació d'historiadors bocairentins a aclarir-la: com es van agrupar, els estaments de la societat, les classes populars, les gentes de diferents orígens socials, culturals i religiosos davant d'esta votació? Perquè, el que en aquell moment va nàixer a Bocairent, va ser un nou paradigma de cultura cívica: la de la integració de la pluralitat i la diversitat; ben entès que en l'àmbit de la fe cristiana. Com àmbit ecumènic i d'unitat de tota l'espècie humana.

Al meu modest entendre en eixe moment, acabaven de nàixer les condicions necessàries, encara que no suficients, perquè les festes patronals foren de moros i cristians. Només feia falta deixar fer que el temps festiu es recreara sobre ell mateix i en algun moment cristal·litzara en el que hui pregonem, la Festa de Moros i Cristians. Com tots sabeu això es produïx en la segona mitat del segle XIX.

Sr. Sant Blai! No cregues que m'he desviat de l'objecte de la intervenció que he de fer i a allò que vingut, que és el de

pregonar este homenatge als capitans i festers amb més de 50 anys d'activitat. No!, No cregues que m'he despistat, tinc molt present la meua tasca però considere que este ritual que estem vivint i el que representa per al nostre poble comença així: les Festes de Moros i Cristians en honor del seu patró. A ell ja acabe de referir-me. I després del patró, els que més manen en estos dies en la festa són els capitans, perquè tota la resta és logística o Estat Major, però no línia de comandament. La línia de comandament sou vosaltres.

Capitans! Tot un any de treball i afanys, dedicats a preparar les festes del 2013, amb la il·lusió de representar a les vostres comparses, de servir a la festa de tot el poble. I ara en este moment, disposats a guiar les vostres tropes cap eixa batalla incruenta, lúdica i integradora de tot un passat, que les festes de moros i cristians han sigut capaces de sublimar fent de la diversitat social i, de les discrepàncies i, inclús les confrontacions, un imaginari col·lectiu de tot el poble de Bocairent al servici de la concòrdia i l'enteniment.

Heu de continuar enguany, que vos correspon liderar les vostres comparses, eixa preciosa tasca de les festes patronals, amb la mateixa il·lusió que han tingut els que vos han precedit i, llegir-la als que vos succeïsquen. És que emprar la paraula il·lusió, en temps poc favorables pot ser poc oportú, però no hem de deixar-nos arrugar l'ànim per la contrarietat d'un moment difícil.

Perquè potser no és ningú la il·lusió? Es preguntava fa més d'un segle Juan Ramón Jiménez. Perquè si senyores i senyors! Es contestava: la il·lusió és el motor de l'esperança i la guia de la bona voluntat: les dos crosses de la convivència. Anys abans que Juan Ramón fera eixa afirmació, Balzac havia sentenciat ja, que la il·lusió és el sentiment més bell de la vida.

Sou nou capitans, els nou porteu tres estrelles de sis puntes, però permeteu-me, que faça un altre tipus de recompte: sou set capitanes, Sara, Laura, Jana, Loli, Teresa, Adelaida, Paula i dos capitans José i Pedro. La paritat s'ha sobrepassat en positiu. La vostra presència en este acte homenatge em servix d'excusa perfecta per a reivindicar i pregonar la participació integral, plena i igualitària de la dona en les festes de moros i cristians, com conclou la recomanació del Sindic de Greuges de l'any 2004 i confirmada en seu judicial en 2006.

Però eixa incorporació, no ha sigut fàcil ni s'ha produït al moment oportú, perquè a partir de l'any 78 tota discriminació no tenia cabuda en la nostra societat. Però és bo que matisem: presència femenina sempre la va haver-hi, i important, però tots sabem que parlem; de la presència en un pla d'igualtat i responsabilitat com l'actual, no sols com un adorn que exalça la festa, que això sempre serà així per naturalesa.

I ja que estem ficats en matisos, precisar que en el nostre ordenament, la igualtat no es planteja en termes abstractes sinó eticojurídics. Perquè no es tracta de fer desaparèixer les desigualtats que tenen el seu origen en diferències individuals d'índole corporal, anímica i espiritual, sinó aquelles que tenen el seu origen en l'estructura política i social. Perquè este dret bàsic i fonamental d'igualtat, en compte d'oposar-se al dret a la diferència és el que la possibilita i la fonamenta, manifestant-se principalment en la identitat, i singularitat de cada persona, per a ser el que cada una és, en la seua intimitat i en la societat, per a aparèixer amb la seua pròpia imatge davant dels altres.

Doncs bé, invocat este dret a la diferència positiva, la qual cosa hui podem constatar en estes set capitanes i en totes les festes que participen de ple dret en les nostres Festes de Moros i Cristians en pla d'igualtat junt amb els barons: és la seua bellesa la seua gràcia i elegància.

Ja els nostres clàssics ho havien intuït i en un context discriminatori com el de llavors, no van tindre inconvenient a afirmar l'existència de valors intertemporals, com fra Luís de León al dir que *"si hay debajo de la luna cosa que merezca ser estimada y apreciada, esa cosa es la mujer, ya que en su comparación con el sol este no luce, y las mismas estrellas se hacen oscuras"*. La veritat és que fra Luís de León era un avançat al seu temps.

I no li va a la saga eixe clergue de mil casos d'alcova i glòria literària, que és Lope de Vega quan en el seu poema dedicat a Andròmeda, pareixia endevinar la bellesa de les capitanes, festes i dones bocairentines de hui al dir que:

*"La perfección del cuerpo merecía
no menos bella y peregrina cara
y la cara no menos simetría que la
del cuerpo, tan bella y rara"*

Capitans i festers amb més de cinquanta anys d'activitat! És que és molt difícil parlar i teoritzar sobre allò que afecta els sentiments, i encara més expressar el que més ens emociona. Ja va donar testimoni d'això fra Luís de León quan escriu que *"faltan palabras a la lengua para los sentimientos del alma"*. Només aquells dotats de talent, sensibilitat i expressivitat, qualitats que em manquen, són capaços de verbalitzar les emocions més íntimes.

Apel·le a la vostra indulgència més que a la meua destresa, a les vostres vivències constants de la Festes de Moros i Cristians, més que a les meues, basades en la lectura generosament proporcionada per familiars i amics de Bocairent, dels llibres-programes de Sant Blai i Sant Agustí i les esplèndides publicacions que el consistori ha anat publicant.

Freud comparava la festa amb els somnis, perquè en la festa com en els somnis aflora a l'exterior tot el que portem dins. Quan sonen els primers compassos de música i tot comença a oldre a festa, ressuscita tot el passat que cadascun portem dins, sobretot vosaltres festers i festeres que amb eixa perenne fidelitat heu viscut i fet viure la nostra Festa de Moros i Cristians tota una vida.

D'entrada cinquanta anys de festers actius projecten tota una vida estructurada al voltant d'eixa preciosa trilogia formada per Sant Blai, Bocairent i les Festes de Moros i Cristians: Juan Manuel Galbis (Moros Vells), Eladio Molina (Marrocs), José Ferre (Marrocs), Jaime Gisbert (Marrocs), Miguel Calabuig (Moros Marins), Antonio Vañó (Mosqueters), José Mª Tomás (Mosqueters) i Blas Ferre (Mosqueters).

Són cinquanta anys d'identitat amb les vostres comparses, comparses que no són qualsevol tipus de societat sinó un grup d'afinitat que porta les seues arrels de les antigues germandats i confraries, i que sempre han estat identificades amb el tronc comú del patronatge d'este poble de Bocairent, que no se sap, si estan assentades sobre una pedra tractant d'aconseguir el cel o penjant del cel per a posar-se sobre eixa mateixa penya.

Però este miracle de la naturalesa ens condiciona sobre manera: mostra la forma de ser i entendre plenament la vida, perquè representa l'agafador de confiança i seguretat que

tots nosaltres hem rebut al llarg de milers d'anys: dubtar si estem penjats del cel tocant amb els peus la terra o en la terra de puntetes tractant de tocar el cel amb els dits.

Els dies que s'acosten són dies d'il·lusió. Són dies per a gaudir de les festes, de l'amistat... però també per a obrir una finestra, que ens permeta veure el futur amb altres colors, més allà dels "abismes fiscals", allunyats dels "agitats mercats" i de les "primas de riesgo". Seran dies de trobada i retrobaments. De fer un parèntesi en el nostre dia a dia per a disfrutar de les nostres Festes de Moros i Cristians, que han sabut interaccionar la tradició amb l'evolució de la vida i de la societat.

A vosaltres capitans i festers! Vos correspon impulsar, este temps festiu del 2013, perquè, un Bocairent plural senta les festes en tota la seua extensió, amb alegria i goig col·lectiu, i no com un reducte d'activitats festives que es fan així perquè sempre ha sigut així i, sempre seran així.

Heu d'apel·lar als sentiments de tots nosaltres. I eixa petició no és cap sensibleria ni tampoc és donar-li l'esquena a la raó. És constatar simplement que unes tradicions que es mantenen des de centenars d'anys, hagueren sigut impossible que sobrevisqueren si no haguera existit darrere un sentiment que les transmetera de generació en generació.

Perquè un poble com el nostre, que ha rebut al llarg de la història visitants tan variats com, fenicis, romans, grecs, sueus, vàndals, jueus, gots, musulmans, francesos i un llarg etc. Que van arribar amb les seues cultures i incultures... i enlloc de ser esclafat pel forà va ser capaç de metabolitzar-ho i modelar-ho segons la seua pròpia identitat, diu molt del tremp del seu caràcter, que eixa pedra matriu que corona la parròquia de l'Assumpció ens ha donat als bocairentins. Tremp, identitat, autoestima i confiança, que guia i il·lumina el nostre patró Sant Blai. Eixe sant bondadós que accepta amb comprensió infinita tot treball i oferiment que li fan els seus fills de Bocairent i els torna mil per u.

Esta és la singularitat que tenen les festes patronals de Moros i Cristians de Bocairent, estar assentades sobre dos eixos units i inseparables: l'imaginari col·lectiu, que Bocairent té sobre el seu propi passat, no com a temps real i històric sinó com a temps mític i idealitzat en el seu imaginari. I el nexa amb el patró Sant Blai, davall l'advocació del qual es va posar el poble el 6 de novembre del 1632, elevant la seua commemoració el 3 de febrer, dia de la seua mort en martiri, a festa major i patronal.

I és que les Festes de Moros i Cristians, no es poden aïllar del context social i cultural on han nascut i s'han desenrotllat. El sentit i el significat li'l dona cada poble ja que és la seua ànima i el seu cos el que s'exterioritza en les seues festes patronals, per això no es poden transferir a altres pobles, perquè són el seu patrimoni cultural i la seua identitat.

Però les festes no estan petrificades, perquè tenen una altra dimensió estrictament popular laica i lúdica, que es desenrotlla en el ritual festiu. La festa de Moros i Cristians és una representació de teatre popular, que complementa el ritual litúrgic i expressen el combat entre el bàndol moro i el bàndol cristià pel control del territori (conquesta del castell) i el triomf de la fe (la conversió de l'infidel). Estes representacions simbòliques són uns fenòmens culturals de tal complexitat, que en un acte tan taxat com este pregó només procedix fer una breu referència als més cridaners de l'evolució de les festes.

Des del punt de vista científic: historiadors, sociòlegs, antropòlegs i altres branques del saber, no cessen en les seues anàlisis amb el propòsit de desentranyar les motivacions subjacents, i la seua evolució de generació darrere de generació. El món de l'art resulta ja inabastable: pintura, escultura, ceràmica, fotografia, mitjans audiovisuals, tipografia. Des de la literatura: centenars d'obres narratives, assajos, poesia, teatre i la declamació escènica en les nostres ambaixades. Però sobretot la música festera és una de les expressions artístiques on més ressalta l'evolució de la festa que de les primitives marxes militars, pas-dobles, masurques i altres gèneres que amenitzaven la festa es va produir el salt qualitatiu: les marxes mores i cristianes inspirades en i per a les Festes de Moros i Cristians, són per a molts entesos un nou gènere musical. La imaginació desbordant, a vegades sensual i sempre creadora del vestit de festa, sobretot el femení, que no tenen res a veure ni amb la reproducció històrica ni amb la disfressa carnavalesca. Són l'expressió d'un sentir, la festa, posat en mans d'una imaginació desbordant com la valenciana o llevantina. I tot això ambientat amb l'embriagadora olor de pólvora que també saben tractar els festers, que quan la tenen en els seus trabucs, arcabussos i mosquet: pareix que més que usar-la l'estan degustant.

Capitans i festers!, Este matí, es transforma per a mi en un bàlsam per l'indescriptible, l'honor de pregonar les vostres capitànies i la fidelitat constant dels 8 festers amb 50 anys en actiu (entre els que podria trobar-me jo mateix si la vida professional no m'haguera arrancat del poble).

Per això vull tirar enrere la mirada i el cor, la memòria i el record per a referir-me en este solemne acte, a l'omissió de citacions expressives a persones individuals de Bocairent que tant s'ho mereixen i tant han significat en la meua vida. Dos han sigut els motius: el risc d'ometre a alguna d'elles, perquè la memòria juga a vegades roïnes passades, i un altre per la dificultat, quasi impossibilitat, de traçar el límit de les citacions. Perquè del meu poble tots els records que retinc són positius.

De tot el món vaig rebre suport amb generositat desinteressada i consells motivadors, de persones de totes les classes socials, de totes les ideologies i vivències històriques i, per descomptat d'actituds religioses diferents.

Sóc conscient de la profunda empremta de Bocairent sobre les meues primeres experiències de la infància i de la joventut. Però com este primer patrimoni no sé verbalitzar-lo amb les meues pròpies paraules, no tinc més remei que agafar-les de prestat a Marcel Proust de la seua novel·la *"En busca del tiempo perdido"* quan diu: *"El poder pensar se lo debo a esos yacimientos profundos del mi suelo mental, a esos firmes terrenos en que todavía me apoyo!. Como creía en las cosas y en las personas! Cuando caminaba por aquellos caminos, las cosas y las personas que ello me dio a conocer son los únicos que tomo aun en serio y me dan alegría"*.

Capitans!. Crec que heu de començar ja a manar com ho acredita el vostre rang, i la primera decisió que heu de prendre és silenciar la veu d'este pregoner. I a continuació ordenar a tot el món, dones i hòmens, xiquets i majors, veïns i transeünts que estes festes de l'any 2013 que vosaltres lidereu seran un gran llaç de solidaritat i confraternitat que ens abraça a tots, i tots aconseguim superar amb il·lusió i alegria els obstacles que a dia de hui tenim per davant. He dit!

Vítol al Patró Sant Blai!!!

Bocairent añade el concurso de paellas y el de fotografía a su Fiesta del Panellet

La Associació de Festes de Moros i Cristians a Sant Blai amplía con estos dos actos el completo programa que marca el medio año festero

Bocairent celebró desde el 1 de julio y hasta el 3 de agosto su tradicional Fiesta del Panellet. A los actos de diversa índole ya consolidados, se añadieron dos novedades este año: el concurso de paellas y el concurso fotográfico. Precisamente, la Fiesta del Panellet empezó el día 1 de julio, con la inauguración de la exposición fotográfica dedicada a la Fiesta de Moros y Cristianos. Fue un concurso que tuvo una gran acogida por parte de los fotógrafos no sólo de Bocairent, sino también de otras localidades. El jurado decidió que el ganador del concurso fuera Carlos Verdú Belda, natural de Ibi, por su fotografía "Ja venen!". El segundo premio fue para el fotógrafo Ricard Ferre Jornet, y el tercer premio fue otorgado a la fotografía de Juan Sanz Ferre. Además, se entregaron tres accésits. El primero de ellos fue para José Antonio Bernat Bacete, el segundo para Emili Morant Vázquez, y el tercero lo ganó José Miguel Cabanes Francés. El jurado estuvo formado por Pedro Cortés, Remigio Silvestre, Juan Álvarez y Vicent Ramón Pascual Asensio en representación del mundo de la fotografía y del diseño, así como otros representantes de la Associació de Festes de Moros i Cristians y del Ayuntamiento. Pocos días después, en la sala de exposiciones de la Associació de Festes de Sant Blai, quedó inaugurada la muestra de los trabajos presentados al XXXI Concurso de Dibujo y Pintura Escolar, en el que participaron alumnos desde infantil de tres años hasta 4º de ESO.

El fin de semana del 13 y 14 de julio estuvo dedicado a las competiciones, tanto deportivas como de juegos de mesa. En la sede de la Associació de Festes de Sant Blai se disputaron los concursos de *guinyot* y dominó. En la sexta edición del Campeonato de *Guinyot* se proclamó vencedora la pareja formada por Pedro Pérez Vañó y por Vicente Pastor Bodí, de la Filà Moros Vells. En segundo lugar quedó la dupla formada por Jaume Calauig Pascual y Francisco Pascual Vañó (Moros Marins). Cerró el podium la pareja formada por Antonio Sisternes Ferre y Florentino Guitiérrez Sanz, en representación de la Filà Granaders.

En cuanto al V Campeonato de Dominó, el primer puesto fue para Juan Molina Molina y Enrique Vañó Vicedo, (Terç de Suavos); seguidos de Enrique Molina Jiménez y Juan Manuel Navarro Castelló, (Granaders), en segundo lugar; y por Francisco José Reig Ferre y Manuel Bernabeu Mataix, (Contrabandistes), en tercera posición.

Mientras, en el campo de fútbol del Patronato se celebró el XIII Trofeo Deportivo Infantil. Tras la primera fase de la competición, a la final del torneo de fútbol llegaron los equipos del Terç de Suavos y de la Filà Marrocs, con triunfo para la primera. Por su parte, en el partido por el tercer y cuarto puesto, el equipo formado por Espanyolitos y Contrabandistes se impuso al equipo de los Moros Vells. La clasificación final quedó de la siguiente manera: en séptimo lugar, Granaders; sexta posición para Estudiants; quinto el equipo de los

Mosqueters; cuarto puesto para Moros Vells; en tercer lugar Espanyolitos-Contrabandistes; subcampeón el equipo de los Marrocs y ganador del torneo, Terç de Suavos. Durante todo el fin de semana, se vivió un ambiente de hermandad festera, en el que lo importante, más que ganar, fue competir.

Uno de los actos más participativos de la Fiesta del Panellet es la cena de las paellas que se celebra en la plaza del Ayun-

tamiento, en la que participaron alrededor de un millar de asistentes, entre festeros y bocairentins en general. Este año se incluyó la novedad de convocar un concurso de paellas, en el que cada "filà" podía optar a que un jurado, formado por personas con experiencia en este campo y sin vinculación al mundo festero de Bocairent, valorara su paella. Concretamente, el jurado estuvo formado por José Lloret Bosch (vicepresidente de la Undef), Juan Bautista Alonso (empresario del mundo de la restauración) y Juan Miguel García (restaurante La Pirámide, de Banyeres de Mariola).

Tras una cena en la que el ambiente distendido fue la tónica predominante, se dio a conocer el resultado: la paella elaborada por los Moros Vells fue la ganadora, mientras que la de la Filà Granaders quedó en segundo lugar. En total, se cocinaron 17 paellas, de las cuales entraron a concurso ocho, es decir, una por cada *filà* (excepto Moros Marins y Contrabandistes) más la elaborada por miembros de la Associació de Festes de Moros i Cristians.

Antes de entregar los premios a los ganadores del concurso de paellas, el presidente de la Associació de Festes de Moros i Cristians a Sant Blai, Vicente Vicedo Domínguez, tuvo unas palabras de pésame y solidaridad hacia los fallecidos y heridos en el accidente de tren ocurrido cerca de Santiago de Compostela tres días antes. Unas palabras que fueron correspondidas con un sentido aplauso. Tras la cena, se proyectó un audiovisual que resumió lo más destacado de las fiestas del año anterior.

Sin tiempo para el descanso, el domingo día 28 continuaron los actos, con el LXIX Concierto de Música Festera, que este año correspondió ofrecer al Grup de Xirimiters i Tabaleters L'Aljub. El concierto se celebró, como es habitual, en la plaza de toros, e incluyó, bajo la dirección de Jordi Sempere, un variado programa de obras para *xirimita*, desde pasodobles como "José Ángel Guirao" a fanfarrias como "Fantasía mediterránea", pasando por boatos medievales como "Spagnoleta". El concierto, además de magistralmente interpretado por l'Aljub, contó para algunas obras con la colaboración de un grupo de metales de la Associació Unió Musical Bocairent y con las coreografías del ballet de Esther Balsalobre, lo que le dio aún más realce si cabe. Además, la obra "Naders" fue dirigida por su compositor, el músico bocairentí Jaume Blai Santonja Espinós.

Antes del concierto, la Associació de Festes de Moros i Cristians hizo entrega de los premios del concurso de dibujo y pintura, del trofeo deportivo infantil, de los campeonatos de *guinyot* y dominó, y también a los ganadores del concurso de fotografía.

Fotos: Blai Vanyó

La Fiesta del Panellet 2013 terminó el día 3 de agosto, con un intenso programa. En primer lugar, como cada día 3 de todos los meses del año, se ofreció una misa a Sant Blai y se bendijeron y repartieron los "panellets". A continuación, la comitiva se desplazó, acompañada por la Associació Unió Musical Bocairent, a la sede de la Associació de Festes de Sant Blai, donde quedó inaugurada la exposición con las obras presentadas al XXXIII Concurso Nacional de Carteles, que este año destacó tanto por la calidad como por la cantidad de obras presentadas. De hecho, la cantidad de obras presentadas este año casi triplica a las del año anterior. En total, fueron 31 obras presentadas, que pusieron muy difícil el trabajo del jurado. El ganador fue el reconocido diseñador y cartelista bocairentí Vicente Ramón Pascual. Esta exposición se pudo visitar entre el 23 y el 27 de agosto, por la noche. A continuación, los festeros cenaron en sus respectivos *masets*, para, a las 23:30 horas, dar inicio al desfile del Panellet, que este año correspondió iniciar a la Filà de Granaders. A pesar de la gran cantidad de festeros que participaron, el desfile se caracterizó por su fluidez. De hecho, alrededor de las 2:15 de la madrugada llegaba a la plaza del Ayuntamiento la última escuadra, en este caso, de la Filà Espanyolets, por lo que se cumplió el horario previsto. A medida que avanzaba el desfile, la plaza y el tramo final de recorrido presentaba una mayor afluencia de público, de manera que ya al final, la plaza presentaba un gran aspecto, algo que siempre agrada a los festeros.

Finalizado el desfile, la fiesta se prolongó hasta altas horas de la madrugada con una discomóvil, organizada por el Ayuntamiento de Bocairent.

Maria Reig Belda

Cronista Associació de Festes de Moros i Cristians a Sant Blai

ACTUALITAT FESTERA

XXXIII CONCURS NACIONAL DE CARTELLS

El dia 26 de juliol de 2013 es va reunir el jurat del concurs en el saló d'actes de l'Associació de Festes de Moros i Cristians de Sant Blai. Cal destacar que aquest concurs va tindre molt bona acollida ja que es van presentar trenta-una obres a diferència de l'edició anterior que en van ser set. Les obres

van estar exposades al mateix saló el 3 d'agost i del 23 al 27 del mateix mes. El lliurament dels premis es durà a terme en l'acte de l'Homenatge als Capitans i Festers amb 50 i 75 anys en actiu.

1r PREMI: VICENT RAMÓN PASCUAL GINER

2n PREMI: JUAN SANZ FERRE

I CONCURS DE FOTOGRAFIA DE MOROS I CRISTIANS

Com a novetat, l'Associació de Festes de Moros i Cristians de Sant Blai va convocar el concurs de fotografia festera. L'1 de juliol es va reunir el jurat a la sala Joan de Joanes per triar les obres guanyadores i posteriorment inaugurar l'exposició que va romandre oberta durant la primera quinzena de juliol. Tot i ser la primera edició, es van presentar un gran nombre d'obres de gran qualitat. El jurat va estar format per gent del món gràfic, de la fotografia i representants de la Junta de Festes i de l'Ajuntament.

I CONCURS DE PAELLES

Dins de la programació d'actes del Panellet de l'Associació, aquest any va haver, com a novetat, el primer concurs de paelles. Es va celebrar el dia 27 de juliol durant el sopar de germanor a la plaça de l'Ajuntament. La participació era lliure i els guanyadors van ser, en primer lloc, la Filà de Moros Vells i, en segon lloc, la Filà de Granaders.

XI CONCURS DE SAINET FESTER

A finals del mes de setembre es va fer públic el guanyador del XI Concurs de Teatre en la modalitat de sainet fester. Els guardonats van ser Xavi Pascual i Soler i Vicente Ferre Vañó amb l'obra "Unes festes de feisbuc". El premi, dotat amb 300 euros, es lliurarà en l'acte de l'Homenatge als capitans de 2014, on el grup de teatre l'Arcà representarà l'obra guanyadora.

INFORME DE LA UNDEF

Han sido muchas las reuniones a lo largo del año, pero las más importantes fueron la Junta de Gobierno del 9 de febrero del 2013 en la que se preparó la Asamblea General del 2013, se aprobó el balance económico del 2012 y el presupuesto de gastos e ingresos del 2013. La presidenta de Banyeres de Mariola mostró su satisfacción por contar con una masiva afluencia de participantes para la asamblea, pues había en ese momento alrededor de 480 personas ya inscritas. Como efectivamente se confirmó, fue todo un éxito de asistencia y sobre todo de organización. **Banyeres** se mostró exquisita en el trato y puso el listón muy alto.

Se informó asimismo de la asistencia de la UNDEF a **FITUR 2013** en Madrid, donde será presentada la Guía Festera 2013. La comisión correspondiente informó sobre la declaración de las Fiestas de Moros y Cristianos **Bien Intangible de la Humanidad** por parte de la UNESCO. La negociación va lenta pero poco a poco se van alcanzando objetivos, hay una reunión prevista con el presidente de la UNESCO, para marcar el calendario de actividades y actuaciones. Es un proceso muy burocrático y arduo, pero se está luchando sin tregua. Se está redactando un borrador sobre el nuevo Reglamento de Régimen Interior de la UNDEF, y aquí se fijaron los plazos de presentación de propuestas.

Se informa de la petición de la población de **Alicante** como sede para la celebración de la Asamblea Nacional de la UNDEF del 2014. Allí son cinco los barrios y se han constituido como una federación. Este punto se aprobó en la Asamblea de Banyeres.

El 24 de septiembre tuvo lugar una reunión de Junta de Gobierno en la sede de Beneixama, donde se ultimaron los detalles de los nuevos borradores de Estatutos y de Reglamento de Régimen Interior.

El domingo día 10 de noviembre, con ocasión de la feria de **Expofiesta** se realizó la Junta de Gobierno ordinaria en la

que se presentó el borrador definitivo del Estatuto y Reglamento.

Tuvo lugar la presentación espléndida y bien documentada por parte de la alcaldesa de Alicante, Sonia Castelo, que alardeó de una facilidad de palabra apabullante y de unas tablas que muchos, ya quisieran para sí. La acompañaron el diseñador del cartel y el presidente de la federación de barrios que realizan las Fiestas de Moros y Cristianos en la capital alicantina.

Este año también se asistirá a **FITUR** donde se presentará la Guía Festera del 2014.

Dos temas muy importantes que nos afectan a todos los festeros son el de la SGAE y el de la pólvora.

En el primero la **SGAE** ha aumentado su cuota ligeramente, aunque nos seguimos beneficiando del Convenio que la UNDEF tiene firmado con ellos. En cuanto a la pólvora todos sabéis que cada día que pasa van aumentando los problemas burocráticos y los controles exhaustivos, que nos afectan directamente además los precios van en aumento sin saber adónde vamos.

Otro tema candente es el de las **Bandas de Música**. Está prevista una mesa redonda con representantes de la Federación de Sociedades Musicales de la Comunidad Valenciana y de la UNDEF, para abordar todos los temas que preocupan a ambas partes, pues hay un convenio firmado con esta Federación, pero es susceptible de mejoras. Se trata entre otros diversos puntos de fijar las estipulaciones que procuren tutelar el repertorio a interpretar por las sociedades musicales, los horarios, desplazamientos, suspensión de actos por causas meteorológicas, alojamientos, formas de pago, vestimenta a utilizar, la conveniencia de contratar a sociedades musicales adscritas a esta FSMCV, para poder garantizar la calidad, etc., éstos y muchos otros puntos serán debatidos en esta mesa. A grandes rasgos éste es el informe de la UNDEF a día de hoy.

EXPOSICIÓ DEL XXXI CONCURS DE DIBUIX I PINTURA

El dia 5 de juliol va tindre lloc la inauguració de l'Exposició del Concurs de Dibuix i Pintura Escolar al saló d'actes de l'Associació de Festes de Moros i Cristians de Sant Blai, amb la presència del president de la Junta de Festes, Sr Alcalde i la Regidora de Festes a més dels representants de les filaes i públic en general. Des de l'Associació agraïm un any més l'alta participació dels xiquets i xiquetes en aquest concurs i a més el regal que ens donen al vore com plasmen amb els seus dibuixos, les nostres festes. Durant la celebració del concert fester del Panellet de l'Associació es van lliurar dos premis per cada curs i un premi especial.

PORTADORS DE LA RELÍQUIA 2012 I 2013

PORTADORS RELÍQUIA 2012

RUFINO RODRÍGUEZ BARCHINO
JOSÉ GUAITA SANJUAN
LUIS CONEJERO VAÑÓ
JUAN JOSÉ ASENSIO BENEYTO
VICENTE FERRE BELDA
BLAS FERRE BERBEGAL
PEDRO FERRE BERBEGAL
FRANCISCO FERRE BOTELLA
REMIGIO FERRE SOLER
VICENTE PASCUAL VAÑÓ
JUAN CABANES SEMPERE
MIGUEL BENEYTO BLASCO
ANTONIO SANTONJA BENEYTO
JERÓNIMO FERRE BELDA
FRANCISCO ASENSIO DEL VALLE
PASCUAL SÁNCHEZ VAÑÓ

PORTADORS RELÍQUIA 2013

PEDRO VAÑÓ DOMENECH
JAVIER GARCIA SOLBES
RAFAEL MARTÍ MORIÓ
RAFAEL BELDA MOLINA
VICENTE MOLINA JUAN
AMPARO DOMENECH BOSCA
ANGEL GARCIA FERRE
ANA Mª CASTELLO VICEDO
ALICIA BENEYTO BELDA
FERNANDO SEMPERE BELDA
VICENTE DOMENECH BOSCA
PURI SANCHIS SALA
MONICA GOMEZ MOLINA
CARLES CASA PEREZ
DAMIAN SANCHIS TORMO
PATRICIA CASA PEREZ

I CONCURS DE FOTOGRAFIA

FESTES DE MOROS I CRISTIANS

1r PREMI: **CARLOS VERDÚ BELDA**

2n PREMI: **RICARD FERRE JORNET**

I CONCURS DE FOTOGRAFIA FESTES DE MOROS I CRISTIANS

3r PREMI: **JUAN SANZ FERRE**

1r ACCÈSSIT: **JOSÉ A. BERNAT BACETE**

I CONCURS DE FOTOGRAFIA FESTES DE MOROS I CRISTIANS

2n ACCÈSSIT:
**EMILI
MORANT
VÁZQUEZ**

3r ACCÈSSIT:
**JOSÉ MIGUEL
CABANES
FRANCÉS**

XXXI CONCURS DE DIBUIX I PINTURA ESCOLAR

1r INFANTIL 3 ANYS: AMAYA AMEZCUA TORRES

2n INFANTIL 3 ANYS: PABLO FELIPE SATORRES

1r INFANTIL 4 ANYS: MARIA CABANES BENEYTO

2n INFANTIL 4 ANYS: MANEL ESPINÓS SANCHIS

1r INFANTIL 5 ANYS: ANNA MOLINA BELDA

2n INFANTIL 5 ANYS: SARA CASTELLANOS CALVO

1r PREMI - 1r PRIMÀRIA: JOAN PARDO PUERTO

2n PREMI - 1r PRIMÀRIA: JÚLIA PASCUAL CRESPO

1r PREMI - 2n PRIMÀRIA: NOÈLIA VAÑÓ ANTOLÍ

2n PREMI - 2n PRIMÀRIA: NEUS FRANCÉS PASTOR

1r PREMI - 3r PRIMÀRIA: IRENE VAÑÓ BENEYTO

2n PREMI - 3r PRIMÀRIA: NEUS PUIG SEMPÈRE

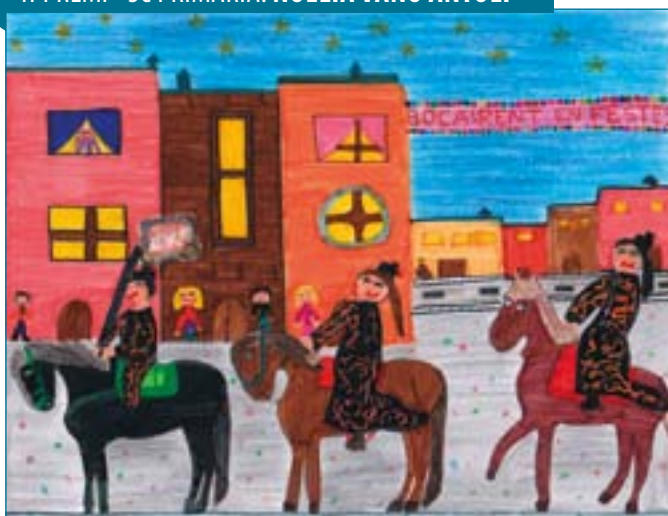
1r PREMI - 4t PRIMÀRIA: QUICA MOLINA MESTRE

2n PREMI - 4t PRIMÀRIA: MIQUEL BLÁZQUEZ SILVESTRE

1r PREMI - 5è PRIMÀRIA: NOÈLIA VAÑÓ ANTOLÍ

2n PREMI - 5è PRIMÀRIA: NEUS FRANCÉS PASTOR

1r PREMI - 6è PRIMÀRIA: EDUARD GISBERT VAÑÓ

2n PREMI - 6è PRIMÀRIA: NATALIA GISBERT VAÑÓ

1r PREMI - 1r ESO: IRIS RODRÍGUEZ JUAN

2n PREMI - 1r ESO: SARA GISBERT BENEYTO

1r PREMI - 4t ESO: ISABEL MARCO PASCUAL

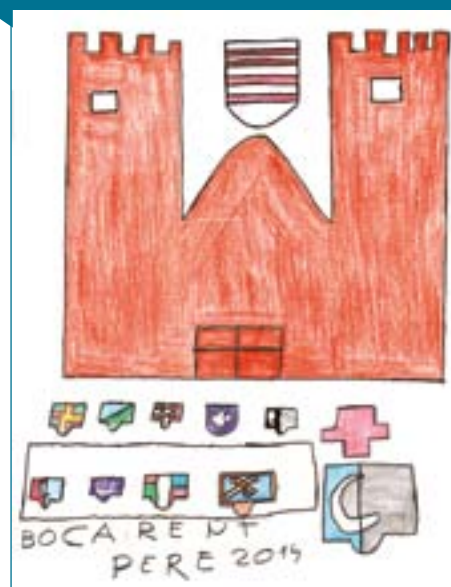

PREMI ESPECIAL

2n PREMI - 4t ESO: VANESSA MARTÍ RUBIO

EDUCACIÓ ESPECIAL: PERE GÓMEZ TORMO

17 NOVEMBRE 2012

Assemblea General Ordinària

En JOSEP VICENT FERRE DOMÍNGUEZ
En VICENT VICEDO DOMINGUEZ
N' ÀNGEL MIGUEL OLIVARES ALÍS
Na NOELIA VAÑÓ SANCHIS
En ANTONIO PUERTO PEIDRO
N'ANA BELDA TORTOSA

Bocairent, a 17 de novembre del 2012, sent les 17,00 hores i en segona convocatòria, comença l'Assemblea General Ordinària de l'associació a la seu social. Amb l'assistència dels senyors reflectits al marge, a més d'un representant acreditat de cada filà associada, amb el següent ordre del dia:

1. Lectura i aprovació, si escau, de l'acta anterior.
2. Festa Avant.
3. Aprovació, si escau, pressupostos 2012-2013
4. Aprovar ordenances 2013
5. Informe president
6. Precs i preguntes

Tot atenent el que disposen els nostres estatuts som una federació formada per nou associats, per tant, abans de començar l'assemblea, s'acrediten els següents representants:

FILÀ D'ESPANYOLETOS	AGUSTIN MOLINA BELDA
FILÀ DE GRANADERS	JOSÉ PUERTO ÚBEDA
FILÀ DE CONTRABANDISTES	CÉSAR VAÑÓ REIG
FILÀ TERÇ DE SUAVOS	LIDIA FERRE CANTÓ
FILÀ D'ESTUDIANTS	JOAN IBAÑEZ MESTRE
FILÀ DE MOROS VELLS	MARIBEL SANCHIS PUERTO
FILÀ DE MARROCS	JAVIER CANTÓ VAÑÓ
FILÀ DE MOROS MARINS	XIMO FERRE TORMO
FILÀ DE MOSQUETERS	JOAN VAÑÓ BOTELLA

1. LECTURA I APROVACIÓ, SI ESCAU, DE L'ACTA ANTERIOR.

Després de llegir l'acta de la passada Assemblea General Ordinària de 19 de maig del 2012, esta és aprovada per unanimitat.

2. FESTA AVANT

Tal com mana la tradició de les festes de Bocairent hui es pronuncien a favor del FESTA AVANT, el Sr. Alcalde, el Sr. Rector, els representats de les nou filaes i el president en nom de la Junta de Festes.

El Sr. president dóna les gràcies a tots i pronuncia el primer VÍTOL AL PATRÓ SANT BLAI de les pròximes festes de l'any 2013.

3. APROVACIÓ, SI ESCAU, PRESSUPOSTOS 2012-2013.

Pren la paraula el vice-tresorer, Antonio Puerto Peidro, que procedeix a donar lectura del pressupost per a l'exercici 2012-2013, tot desglossant les diferents partides i detallant les despeses i ingressos del pressupost.

Es fixa un pressupost que ascendeix a 92.690 € (noranta dos mil sis-cents noranta euros).

Amparo Asensio pregunta perquè no compta el superàvit de l'any passat. Se li explica que el superàvit es detalla en els comptes no en el pressupost.

En el Homenatge a capitans s'han englobat d'una banda les despeses d'eixe dia i d'altra els ingressos de venda d'entrades del teatre y dels tiquets del dinar

Aclarits aquestos punts i sotmesa la proposta a votació, s'aprova per unanimitat dels associats amb dret a vot.

4. APROVAR ORDENANCES 2013

El Sr. president dóna compte de l'Art. 28 dels estatuts d'aquesta associació on es posa de manifest que l'Assemblea General aprovarà a proposta de la Junta Directiva unes Ordenances de la Festa de Moros i Cristians en les quals s'especifiquen actes, dates, horaris, itineraris i modalitats dels festejos, així com el desenvolupament de normes, drets, deures, premis, sancions, etc. Com cada any hi ha canvis, referits als horaris o llocs de celebració d'eucaristies, és convenient procedir a l'aprovació de les ordenances cada any a l'assemblea. S'ha repartit una còpia per cada president i es comunica que falta incloure unes modificacions. Les banderes entraran en l'església al final de la processó. S'admetran esquadres mixtes de xiquets en l'Entrada. Javi Tormo també vol recordar que en el tema de la pólvora tots els que tinguen que disparar han de presentar la guia de l'arcabús. Després d'aquestes aclaracions s'aproven les ordenances per unanimitat.

5. INFORME PRESIDENT

Pren la paraula el Sr. president i informa dels canvis de programació que ha hagut quant al homenatge a capitans i el concert. El dia 6 de gener es celebrarà l'homenatge a capitans i el sainet. El mantenidor de l'acte serà Francisco Vte. Sanchis Garcia. El concert fester passa a celebrar-se la vesprada del dissabte 12 de gener. La publicació el diumenge dia 13, el 20 de gener l'Acapte i el dia 27 els comptes.

Els tiquets del dinar de l'homenatge es mantenen al mateix preu i s'ha reduït el nombre de convidats amb l'objectiu de reduir despeses.

No s'incrementen les quotes dels festers.

El que sí vol destacar és que hi ha un major nombre de baixes de festers morosos, que la junta s'encarregarà de comunicar a les filaes.

Quant al tema de la pólvora ha hagut diversos canvis, s'ha reduït a 1kg de pólvora per fester.

Tot açò depèn de Governació Civil i del Ministeri d'Indústria. Les filaes ja estan informades d'aquestos canvis.

El calendari fester que s'edita tots els anys ha canviat de format. Anirà junt amb el programa i també es vendrà per separat al preu de 4€.

La proposta que va presentar la Filà de Marrocs perquè eixira una esquadra infantil el dia de la Publicació va ser votada en junta i va ser desestimada.

Quant al tema de les Ambaixades en valencià falten per contestar la Filà de Granaders i la de Terç de Suavos.

Vicente Satorres contesta que la proposta va eixir de la junta de la Filà de Terç de Suavos, per tant com la junta representa a la seua filà és evident que no tenen perquè contestar.

La UNDEF va celebrar eleccions el passat 6 de juliol i va eixir elegit president nòvament Fco Lopez. El president, Vicent Vicedo, ens comunica que ha sigut elegit com a vocal de aquesta junta de la UNDEF, fent un xicotet recordatori perquè el seu pare Juan Antonio Vicedo va ser nomenat com a primer president de la UNDEF, quan aquesta associació va ser creada.

No vol finalitzar aquest informe sense agrair el treball i col·laboració que realitza tota la junta directiva i destacar el suport de la regidora de Festes, del Sr. Alcalde i del rector de la parròquia.

6. PRECS I PREGUNTES

Vicente Beneyto pregunta quant es celebrarà un nou referèndum per a passar les festes a cap de setmana.

Se li contesta que de moment no pot ser perquè ha de passar altra legislatura.

Vicente Silvestre vol fer una observació, que el Sr. Juan Gómez també va estar com a vocal de la UNDEF quan era president el Sr. Torreblanca.

Joan Ibanez comenta que en la versió antiga dels estatuts hi havia estatuts i reglaments i, en l'última versió sols estatuts.

El Sr. Alcalde li contesta que el reglament del 92 era diferent perquè abans els associats eren persones, ara són filaes.

Ara la nova llei d'associacions es regeix per estatuts i ordenances. Vicente Silvestre diu que degut a la protecció de dades el tema dels festers morosos s'ha de comunicar a les juntes de cada filà però no penjar-ho públicament.

Una persona amb impagaments cal que conste i ha de legislar-ho la Junta de Festes per evitar conflictes entre filaes, segons consta en l'article 21B.

Vicente Satorres pregunta si el dia 26 de gener que és el Ciri del Terç de Suavos hi ha alguna filà més que vulga eixir a desfilar. Ells volen eixir els últims.

Es proposa que es regule l'eixida de desfilades els dissabtes del mes de gener per a no carregar uns dies més que altres.

Com ara ja s'ha decidit en les assemblees que cada filà no es pot canviar però el president es compromet a estudiar-ho i intentar regular-ho per a les festes del 2014.

I no havent-hi més assumptes a tractar i transcrits les incidències sorgides a la mateixa, el sr President dona per acabada la sessió, sent les 18h agraïnt l'assistència a tots, la qual cosa certifique com a secretària.

18 MAIG 2013

Assemblea General Ordinària

En VICENT VICEDO DOMINGUEZ
N' ÀNGEL MIGUEL OLIVARES ALÍS
Na NOELIA VAÑÓ SANCHIS
En LEANDRO SANTONJA GISBERT
En XIMO CARBONELL SIRERA

Bocairent, a 18 de maig del 2013, sent les 17,00 hores i en segona convocatòria, comença l'Assemblea General Ordinària de l'associació a la seu social. Amb l'assistència dels senyors que consten al marge, a més d'un representant acreditat de cada filà associada, amb el següent ordre del dia:

1. Lectura i aprovació, si escau, de l'acta anterior.
2. Comptes 2012-2013.
3. Informe del president
4. Precs i Preguntes

Tot atenent el que disposen els nostres estatuts som una federació formada per nou associats, per tant, abans de començar l'assemblea, s'acrediten els següents representants:

FILÀ FILÀ D'ESPANYOLETOS	AGUSTIN MOLINA BELDA
FILÀ DE GRANADERS	JOSÉP PUERTO ÚBEDA
FILÀ DE CONTRABANDISTES	CÉSAR VAÑÓ REIG
FILÀ TERÇ DE SUAVOS	VICENT SATORRES CALABUIG
FILÀ DE ESTUDIANTS	--
FILÀ DE MOROS VELLS	MARIBEL SANCHIS PUERTO
FILÀ DE MARROCS	ANTONIO PUERTO PEIDRO
FILÀ DE MOROS MARINS	SALVADOR VIDAL CASTELLÓ
FILÀ DE MOSQUETERS	M ^o ISABEL VAÑÓ VAÑÓ

1. LECTURA I APROVACIÓ, SI ESCAU, DE L'ACTA ANTERIOR.

Després de llegir l'acta de la passada Assemblea General Ordinària del 17 de novembre del 2012, s'aprova per unanimitat.

2. COMPTES 2012-2013

El president dóna el torn de paraula al tresorer de l'associació, Leandro Santonja Gisbert, perquè explique els comptes de l'exercici 2012-2013.

Detalla tant els ingressos com les despeses, tot destacant aquells aspectes més característics de les nostres festes.

El total d'ingressos és de 90.195,79€

El total de despeses és de 83.858,73€

El superàvit de l'exercici 2012-2013 és de 6.337,06€

Com en l'any anterior s'ha destinat una partida de 5.000€ per a la reparació del castell.

Cèsar Vañó pregunta a què corresponen els ingressos del Preludi, ja que aquest any es va fer junt amb l'Homenatge.

Leandro li explica que són els ingressos arreplegats en les entrades del concert fester, que abans es feia d'altra forma, primer el preludi i després l'homenatge i concert junts.

Una vegada aclarits aquests punts, i sotmesa la liquidació dels comptes 2012-2013 a votació, aquests són aprovats per unanimitat dels associats amb dret a vot.

3. INFORME DEL PRESIDENT

El president dóna l'enhorabona a les filaes per les festes passades i assenyala que aquest any no hi ha cap sanció ni incidència important.

En primer lloc va exposar davant l'assemblea un tema important que s'està tractant des de la junta i, és que a conseqüència del deteriorament important que sofreix el castell s'està plantejant una remodelació o inclús fer-ne un de nou. S'ha creat una comissió amb persones enteses en la matèria per a estudiar el tema en profunditat i valorar possibles solucions. També aquest any la Junta de Festes està tractant el tema de l'Homenatge a capitans i festers amb més de 50 i 75 anys. Es planteja el problema de la capacitat que tenim al teatre Avenida i en el maset d'Espanyoletos on es realitzava el dinar de germanor. S'està buscant una solució consensuada per canviar la ubicació d'aquests actes, i s'estan valorant diverses opcions, encara que de moment no hi ha res concret. Més endavant se'ls informarà.

Altre tema important és l'aprovació del nou reglament i la patent presentada per la UNDEF de l'arcabús, que no necessitarà guia ni cap permís especial, ja que no es considera arma de foc al ser un tipus d'arma detonadora, sent un instrument fester inofensiu.

S'ha tardat huit anys en portar a cap aquesta iniciativa, i ja està tot organitzat, inclosa la patent i els permisos del Ministeri de l'Interior.

Cal destacar que no serà necessari substituir unes armes per altres sinó simplement adequar-les, perquè puguin fer foc amb pólvora negra, produint una detonació ruidosa.

Informa també sobre els temes més importants tractats en l'Assemblea de la UNDEF, realitzats els dies 16 i 17 de febrer en Banyeres entre els que destaca:

- L'avançada situació del dossier per a la sol·licitud de la declaració de la Festa de Moros i Cristians com a Patrimoni Oral i Immaterial de la Humanitat davant la UNESCO.
- La reforma de l'estatut i l'elaboració del reglament de regim interior.
- El conveni amb l'SGAE i la digitalització i organització de l'arxiu de les partitures existents a la UNDEF.

En aquests moments la Junta Directiva ja està preparant i organitzant tots els actes per a la Festa del Panellet, ja se'ls donarà més detallada la informació per mitjà dels vostres representants.

Com en altres assemblees agraeix al Sr Alcalde i a la regidora de Festes el suport i col·laboració i com no, l'agraïment a tots els membres de la junta directiva per el seu treball i professionalitat.

4. PRECS I PREGUNTES

Josep Puerto, president de la Filà de Granaders comenta la possibilitat que l'acte de la Retreta passe a ser voluntari.

Cèsar Vañó com a president de la Filà de Contrabandistes recolza la proposta.

Salvador Vidal (Filà Moros Marins) comenta que aquest acte sols es necessària una persona junt amb la música.

Leandro Santonja comenta que caldria motivar als festers de cada filà perquè assistisquen a les Assemblees de la Junta, d'aquesta manera hi ha més diversitat d'opinions sobre la festa, perquè des que canviaren els estatuts i sols voten els presidents, els festers estan desmotivats. Almenys perquè vingueren un mínim de 10 persones.

Vicent Satorres (Terç de Suavos) comenta que la finalitat d'apropar més gent a les assemblees és perquè es done la

possibilitat de tractar més temes sobre les festes, com potser la Festa del Panellet, si totes les filaes estan d'acord degut a les despeses que representen, o la Retreta, etc.

Cèsar Vañó (Contrabandistes) opina que les portes estan obertes a tots, és qüestió que vulguen o no vindre.

Toni Puerto (Marrocs) diu que abans costava molt aconseguir a 10 persones per filà per a les assemblees, i tampoc canviaria molt les reunions perquè tots donarien el seu suport a les seues filaes.

Maribel Sanchis (Moros Vells) posa com a exemple que en la seua filà en reunions internes són un nombre de festers reduït els que acudeixen.

El president, Vicent Vicedo, es compromet a suggerir-ho en la junta per a motivar als vocals i que ho diguen en les filaes. També comenta el president la possibilitat de fer certs canvis en actes com vespres, perquè cap any li es possible despedir-se dels convidats que venen a veure l'Entrada, perquè abans que acabe l'Entrada el president se n'ha d'anar a l'església.

El Sr. Rector creu que és una qüestió molt discutible, i per a ell mentre espera l'ofrena pot estar resant i no li ho impedeix ningú.

Abans, la cronologia era: primer l'àngelus, la desfilada i després donar les gràcies al Patró. És un acte religiós que transcedeix a l'acte fester.

Agustí Belda comenta que antigament es feia l'Entrada, la picadeta i l'ofrena i donava temps a tot, és qüestió d'estudiar com adequar l'acte.

Vicent Verdú diu que s'ha intentat canviar moltes vegades i no s'ha pogut aconseguir.

El president creu que cal estudiar-ho profundament i valorar si és possible fer un canvi.

Leandro Santonja comenta la possibilitat que es faci un esforç en les filaes per vendre llibres del 150 aniversari. Remarca que gràcies als patrocinadors està tot pagat.

Antonio Vañó Corachan (Moros Marins) pregunta si seria una solució baixar el preu del llibre, però Leandro diu que de moment es manté el preu de 10€.

Noelia Vañó exposa que la sol·licitud de les seues festeres ja estan presentades en l'Ajuntament per part de les filaes i que ja estan tramitades a Governació. Es faran unes plaques per penjar en cada local social. El president agraeix la gentilesa de l'Ajuntament per encarregar-se de tramitar tots els documents a Governació i de fer les plaques per a tots.

Victor Cabanes (Marrocs) pregunta si és possible regular la Cordà perquè no es produïsquen els incidents d'aquest any, com foren que hi havia gent amb caixes de coets, la quantitat d'eixides que va haver i l'horari que va voler el pirotècnic.

És a dir, una cordà com ha sigut sempre la nostra, més controlada.

El president li contesta que ja ho té parlat amb el pirotècnic perquè no torne a ocórrer el d'aquest any i vaja tot més controlat.

Noelia Vañó comenta que per a la Cordà entra aquest any una altra normativa, cosa que farà que l'Ajuntament tinga més limitat el nombre de coets que podrà comprar i la delimitació de la zona de foc.

S'estudiarà amb tranquil·litat per organitzar millor les següents cordaes.

I al no haver més assumptes a tractar i una vegada transcrites les incidències sorgides, el Sr. President dóna per acabada la sessió sent les 18.00h, tot agraint l'assistència a tots, fet que certifique com a secretari en funcions.

FIESTAS DE
MOROS Y CRISTIANOS
EN HONOR DE SAN BLAS

BOCAIRENTE, FEBRERO 1964

Fa 50 anys... 1964

Comencem el repàs al que van ser les festes del 1964 a Bocairent, les festes de fa cinquanta anys. En primer lloc, veurem el context social i polític en què vivia immersa la societat bocairentina d'aleshores.

A nivell internacional, va ser un any en què poc a poc es succeïen esdeveniments amb els quals s'intentava arribar a la igualtat entre persones: a l'Àfrica, Nelson Mandela era condemnat a cadena perpètua per sabotatge. Durant el julià Mandela va pronunciar el seu discurs "Estic apunt per a morir" on va reconèixer que va planejar el sabotatge però argumentà que en cap moment ho va fer perquè li agradava la violència, sinó per tal d'eixir de la situació d'opressió que vivia el seu poble per part dels blancs. Als EE.UU., el president de torn després de l'assassinat de John Kennedy, Lyndon B. Johnson, promulgava un projecte de llei que abogava per la igualtat en el dret de vot, educació, etc. amb independència de la raça, el color o la procedència de les persones. Sense deixar aquest país, el Beatles causaven furor i 73 milions d'espectadors els van seguir en una aparició televisiva. El mateix any, la NASA enviava la sonda *Ranger 7* a la Lluna i mostrava les primeres imatges de la superfície de llunària.

Si canviem de continent, també en aquest any se celebraven les XV Olimpíades de l'era moderna a Tokio. A Espanya, també en esport, la selecció espanyola guanyava la seua primera Eurocopa contra la Unió Soviètica. Aquell any també se celebraven els XXV anys de pau per part del franquisme. A Barcelona es formaven les Comissions Obreres a l'Església de Sant Medir.

Quant a naixements més destacats tenim els dels actors americans Nicolas Cage i Sandra Bullock; o el del neozelandès, Russell Crowe. A l'Estat Espanyol naixien Sergio Dalma, Anabel Alonso o Miguel Indurain. També durant aquest any, Martin Luther King rebia el premi Nobel de la Pau i Dorothy Mary Crowfoot Hodgkin, el de Química.

A Bocairent els vint-i-cinc anys de pau també tindrien un gran ressò. Es van fer diferents actes al teatre Avenida i es va formar la "*hermandad local de ex-combatientes y ex-cautivos*". A l'església s'estrenava el nou sagrari, una peça d'especial bellesa banyada en or i amb motius en marfil. Durant les Festes de Sant Agustí, era Paquita Molina Molina l'encarregada d'ostentar el càrrec de Clavariessa Major, tot representant a la dona bocairentina durant les festes d'estiu. Aquell any, i per segona volta, acudien les nou fil·laes cardaores a Burjassot a participar de les festes locals. Aquest esdeveniment apareixia reflectit al

periòdic *Las Provincias* amb els següents versets:

*"En Burjassot hi haurà hui
Una festa de les grans:
Hi haurà goig sense fi.
Això m'han contat a mi
I hi ha expectació en l'ambient:
Acudirà allí la gent
A vore passar triums
Les alegres i marçals
Comparses de Bocairent."*

(ROC)

Pel que fa a les festes del 1964, a la crònica del programa destaquen que durant els dies de festa el Patró va ser benivolent i va propiciar uns dies quasi estiuençs que van afavorir una gran participació de feters i espectadors, tot desfilar vint-i-una bandes el dia de l'Entrada, "*cosa nunca vista*". El dia de Sant Blai va cantar la *Capilla del Patriarca* de València durant la missa major i la processó vespertina va recórrer els carrers de costum acompanyada dels vitols incessants. Les ambaixades les varen representar José Asensio Monparler, en el bàndol cristià, i Vicente Cabanes Sala, en el moro, com ja era costum. La pujada al Sant Crist també es va veure afavorida pel bon oratge, però ja el dia de l'Eixabegó, la boira que havia acompanyat al poble durant tot l'hivern, tornava per quedar-se.

VERSOS DEL PROGRAMA DEL 1864 (apareixen al del 1964)

APLAUSOS

*Mireu al gran Capità,
Pareix San Chordi de armat,
El trache diu que es Goliath,
Tan bon moso, tan ufà,
Tot al seu mando hui està
La pólvora y els canuts
Les espases y els trabucs;
Deu os guarde, Capitá,
Matateu en una má
Al moros més caferruts*

SATISFACSIÓ

*Cuán satisfet y content
Deu estar el capitá
Al vore tan acabat
Tan cumplit el seu intent,
Y també el Achuntament
Que pau respirant y amor
Se consagra al Protector
San Blay, obispo eminent.*

DANSES

*Balleu, chiques sense pór,
La festa demana ball,
Es diu que el vostre cór
Deu olvidar tot treball.*

OÍU

*Totes les dones
De Bocairent
Van hui mol toves
Dansant; corrent;
Mirales, Toni,
Mirales be,
Perque Cheroni
Mira també.*

CAPITANS DEL 1964

FILÀ D'ESPANYOLETOS
ALICIA SAPLANA AROCA

FILÀ DE GRANADERS
TOMÁS EXPÓSITO GARCÍA

FILÀ DE CONTRABANDISTES
ARTURO VICENTE BELDA

FILÀ TERÇ DE SUAVOS
FRANCISCO SANTONJA PLA

FILÀ D'ESTUDIANTS
EDUARDO MIRA AYNAT

FILÀ DE MOROS VELL
VICENTE TORMO ALBERT (a la foto la seua filla)

FILÀ DE MARROCS
MIGUEL CANTÓ VAÑÓ

FILÀ DE MOROS MARINS
PEDRO MOLINA CANTÓ

FILÀ DE MOSQUETERS
FRANCISCO PASCUAL SILVESTRE

